

CUPRINS

9. ANALIZA MACRO-SUPPORTABILITATII	9-2
9.1. Abstract	9-2
9.2. Introducere	9-4
9.2.1. Obiectivul acestei analize	9-4
9.2.2. Importanta Co-Finantarii Nerambursabile pentru Investitii din Fondurile UE	9-4
9.3. Metodologie si Abordare	9-4
9.3.1. Abordare	9-4
9.3.2. Metodologie	9-5
9.4. Ipoteze de Lucru.....	9-5
9.4.1. Ipoteze Cheie.....	9-5
9.4.2. Alte Ipoteze de Lucru Folosite in Model	9-6
9.5. Tarife	9-7
9.6. Suportabilitatea.....	9-7
9.6.1. Modelul de Macro-Suportabilitate.....	9-7
9.7. Analiza Senzitivitatii.....	9-8
9.7.1. Suportabilitatea Generala	9-8
9.7.2. Suportabilitatea Decilei cu Cel Mai Mic Venit	9-9
9.8. Concluzii	9-9
9.8.1. Suportabilitatea Consumatorilor Casnici	9-9
9.8.2. Suportabilitatea Consumatorilor Non-Casnici	9-9
9.8.3. Suportabilitatea Combinata pentru Toti Consumatorii.....	9-10
9.8.4. Consideratii Preliminare privind Strategia de Priorizare	9-10

CUPRINSUL TABELELOR SI GRAFICELOR

Tabel No. 9-1 – Estimarea Populatiei Deservite si a Gradului Mediu de Bransare	9-7
Table No. 9-2 – VAN a Capacitatii de Contributie	9-8

Figure No. 9-1 - Metodologia pentru Calculul Macro-Suportabilitatii	9-5
---	-----

9. ANALIZA MACRO-SUPPORTABILITATII

9.1. ABSTRACT

SCOPUL ANALIZEI

- Stabilirea gradului de contributie a populatiei la costurile proiectului
- Populatia locala include:
 - Gospodarii (rezidenti sau consumatori casnici);
 - Agenti economici;
 - Institutii.

RELEVANTA PENTRU CO-FINANTARE

- Capacitatea de contributie a populatiei este un factor cheie si determina deficitul de finantare, si ca urmare necesarul de grant ce trebuie inclus in Aplicatia pentru Fondul de Coeziune:
 - UE contribuie cu suma minima care asigura viabilitatea proiectelor;
 - Banii proveniti din grantul de la UE trebuie folositi pentru a subventiona investitiile din infrastructura care contribuie la atingerea obiectivelor asumate;
 - Suportabilitatea trebuie sa fie suficient de mare pentru a acoperi costurile de O&I iar grantul ar trebui sa acopere costurile de investitie care nu sunt suportabile de catre populatia locala.

METODOLOGIE

- A fost contruit un model care integreaza urmatoarele date:
 - Previziuni privind populatia;
 - Veniturile nete pe gospodarie;
 - Gradul existent si prezivionat de bransare a populatiei la sistemele de apa si canal;
 - Previziuni privind consumul de apa (cansic si non-casnic)
 - Calcul pentru recuperarea totala a costurilor (Costul Prim Dinamic, CPD);
 - Informatii privind tarifele existente
- Rezultatele modelului sunt in principal urmatoarele:
 - Previziuni privind populatia deservita si gradul de bransare la sisteme ce va fi atins in viitor;
 - Capacitatea de contributie a populatiei locale, atat rezidentiala cat si non-rezidentiala exprimata in VAN a fluxului de contributii;
 - Ratele de suportabilitate;
 - Analiza vulnerabilitatii populatiei cu venituri mici, precum si alti factori

POPULATIA DESERVITA SI GRADUL DE BRANSARE LA SISTEM

- Alimentarea cu apa in mediul urban:
 - 2008: Populatia este de 111,669 din care conectata la sistem 94,472. Rata de bransare este de 85%;
 - 2015: Populatia estiamata este de 107,286. Intreaga populatie va fi conecta la sistem. Rata de bransare este de 100%;
 - 2018: Populatia estiamata este de 104362. Intreaga populatie va fi conecta la sistem. Rata de bransare este de 100%;
- Alimentarea cu apa in mediul rural:
 - 2008: Populatia este de 108,443 din care conectata la sistem 31,578. Rata de bransare este de 29%;
 - 2015: Populatia estimata este de 106,468 din care 98,443 va fi conectata. Rata va creste considerabil la 92%;
 - 2018: Populatia estimata este de 105,439 din care 98,033 va fi conectata. Rata de bransare va fi de 93%;

- Apa uzata in mediul urban:
 - 2008: Populatia totala din 111,699 din care 94,472 este conectata. Rata de bransare este de 85%. Trebuie mentionat ca epurarea este mult sub-standard din punct de vedere calitativ.
 - 2015: Populatia estimata este de 107,286 din care toti vor fi conectati. Rata de bransare va fi 100%.
 - 2018: Se previzioneaza o rata de bransare de 100%.
- Apa uzata in mediul rural:
 - 2008: Populatia este de 108443 din care 31093 beneficiaza de servicii de canalizare .Rata de bransare este de 29%;
 - 2015: Populatia estimata este de 106468 din care 78838 vor beneficia de servicii. Rata de bransare va fi de 43%;
 - 2018: Populatia estimata este de 105439 din care 93591 sau 89% vor beneficia de servicii de canalizare si epurare a apelor uzate.

CAPACIATATEA DE CONTRIBUTIE

- VAN discontat la 5% din capacitatea de contributie urbana indica:
 - 118.02 Milioane € din care 60.89 Milioane € sunt pentru alimentare cu apa si 57.13 Milioane € sunt pentru colectarea si epurarea apelor uzate;
 - Capacitatea contributiei casnice este de 45.5 Milioane €, iar cea non-casnica este de 72.5 Milioane €.
- VAN a capacitatii de contributie rurala arata:
 - 67.78 Milioane € din care 38.2 Milioane € pentru alimentarea cu apa si 29.5 Milioane € pentru serviciile de canalizare;
 - Contributia rezidentiala este de 25.7 Milioane €, iar cea non-rezidentiala este de 42.06 Milioane €.
- VAN a capacitatii de contributie a judetului este:
 - 185.79 Milioane €, din care 99.1 Milioane € pentru alimentare cu apa si 87.7 Milioane € pentru servicii de canalizare.

RATELE DE SUPORTABILITATE

Aceste rate de suportabilitate sunt legate de veniturile unei familii medii,astfel incat reflecta o medie statistica pentru judetul/sectorul relevant.

- Acoperirea investitiilor (Contributia totala/ Costuri de investitie):
 - Faza I: 9%;
 - Faza II: 10%;
 - Faza III: 14%;
- Acoperirea costurilor de operare & intretinere (Contributia totala/ Costuri de operare & intretinere):
 - Este intotdeauna mai mare de 100%

Aceste rate medii, indica faptul ca planul de investitii pe termen scurt va fi foarte putin suportabil de catre populatie, in special in ceea ce priveste pragul de 4% pentru decila cu cel mai mic venit

ANALIZE DE SENZITIVITATE

Obiectivul principal este de a stabili o legatura intre ratele mentionate mai sus si suportabilitatea stabilita la 4% pentru decila de populatie cu cel mai mic venit.

Din analiza efectuata, rezulta urmatoarele concluzii principale:

- Acoperirea investitiilor
 - Faza I. Rata este de 0%. Acest lucru inseamna ca aproape nici o investitie nu poate fi suportata din tariful suportabil de aceasta categorie;
 - Faza II. Rata este tot 0%;
- Acoperirea costurilor de Operare & intretinere.

- Faza I. Rata scade periculos sub 100% la 79% pentru aglomerările rurale;
- Faza II. Rata este 77% pentru aglomerările rurale.

Aceste analize indica faptul ca tinand cont de pragul de suportabilitate de 4% pentru decila de populatie cu cel mai mic venit, capacitatea de contributie a consumatorilor casnici reprezinta un impediment in multe zone ce urmeaza a fi acoperite de programul de regionalizare.

Acest aspect, care reprezinta elementul cheie pentru calcularea componentei de grant si pentru justificarea proiectelor de investitii va fi analizata mai in detaliu in faza Aplicatiei pentru fondul de Coeziune, dupa incheierea studiilor de fezabilitate.

9.2. INTRODUCERE

9.2.1. Obiectivul acestei analize

Obiectivul acestei analize este de a stabili capacitatea de contributie cu efort rezonabil din partea populatiei beneficiare a investitiilor create cu o parte a costurilor. (La aceasta se refera termenul de "capacitate de contributie"). Acesta include:

- Gospodarii (Consumatori casnici);
- Agenti economici (marea industrie si alte entitati comerciale);
- Institutii (consumul acestora este considerat a fi 10% din cel al gospodariilor).

Pentru Master Plan, capacitatea de contributie este calculata la nivel judetean, folosindu-se metodologia descrisa mai jos.

Ulterior, in momentul in care lista de proiecte prioritare este stabilita si Studiile de Fezabilitate sunt intocmite pentru proiectele alese a fi incluse in Aplicatia pentru Fonduri de Coeziune, modelul privind suportabilitatea va fi revizuit pentru a face calcule mai precise legate de populatia care va beneficia de capacitatile create.

9.2.2. Importanta Co-Finantarii Nerambursabile pentru Investitii din Fondurile UE

Capacitatea de contributie a populatiei deservite este un aspect cheie a oricarei analize economice ce urmeaza a fi inclusa in Aplicatia pentru Fondul de Coeziune si va fi strict legata de planul de investitii pe termen lung in vederea stabilirii gradului de co-finantare.

Trebuie mentionat ca:

- UE co-finanteaza suma minima care face investitia viabila.
- Opinia UE este ca banii contribuabilului european sa fie folositi pentru a subventiona doar acele investitii in infrastructura care contribuie la indeplinirea angajamentelor si obiectivelor asumate. Componenta de ajutor financiar nerambursabil trebuie mentinuta la cel mai mic nivel care permite ca investitia sa devina viabila si pentru care populatia, ce va fi ulterior deservita de aceste servicii, nu si-o permite din resursele existente.
- Relatia dintre resursele existente si costurile de investitii este un aspect cheie al analizei de fezabilitate si a aplicatiei pentru fondul de coeziune.

9.3. METODOLOGIE SI ABORDARE

9.3.1. Abordare

Pentru a estima capacitatea de contributie a populatiei, datele trebuie integrate dintr-o diversitate de surse si un set de ipoteze de lucru trebuie utilizat pentru a stabili evolutia in urmatoorii 30 de ani ai parametrilor luati in calcul.

Urmatoarele date au fost folosite:

- Estimari privind populatia.
- Calcule si previziuni privind venitul mediu net pe gospodarie.
- Previziuni privind gradul de bransare la sistemele de apa si canal.
- Previziuni privind consumul casnic.
- Previziuni privind consumul non-casnic.
- Calcularea si proiectarea necesarului pentru recuperarea totala a costului investitiei (Costul Primar Dinamic).
- Informatii privind tarifele actuale.

9.3.2. Metodologie

Un model de calcul al macro-suportabilitatii a fost elaborat prin punerea in comun a parametrilor de intrare mentionati anterior si care sunt extrase din baza de date care contine previziunile pentru populatie, venitul pe gospodarie, activitatea economica si gradul de bransare la sistemele de apa si canal. Formulele de legatura se bazeaza pe ipotezele de lucru cheie si pe parametrii macro-economici generali.

Toate datele au fost obtinute din surse oficiale, in principal de la Institutul National de Statistica (INS) si de la filialele acestuia de la nivel regional sau judetean. In cazurile in care Consultantul nu a gasit date oficiale la nivel judetean, acestea au fost estimate pe baza datelor existente la nivel national si regional.

Metodologia de lucru este prezentata in figura de mai jos.

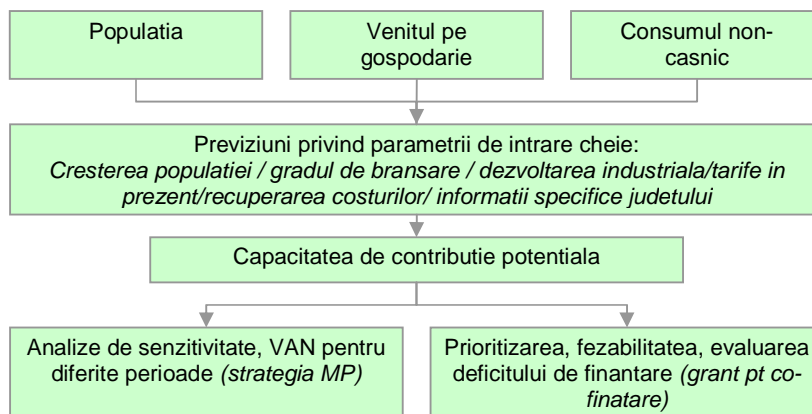

Figure No. 9-1 - Metodologia pentru Calculul Macro-Suportabilitatii

Parametrii de intrare (populatia, venitul pe gospodarie si consumul non-casnic) sunt procesate folosindu-se ipoteze de lucru cheie ce se refera la ratele estimate de crestere a populatiei, ratele de bransare a populatiei, dezvoltarea industriala atat la nivel general, cat si la nivelul judetului, recuperarea totala a costurilor pentru industrie si comert, precum si tarifele, comparandu-se nivelele prezente ale acestora cu cele suportabile si cu cele necesare pentru recuperarea intregii investitii.

Din aceasta analiza generala au derivat Parametrii Generali care vor conduce la stabilirea indicatorilor strategici ce vor fi utilizati in strategia Master Planului pentru identificarea celei mai eficiente si mai putin costisitoare optiuni, care respecta cat mai indeaproape obiectivele stabilite.

9.4. IPOTEZE DE LUCRU

9.4.1. Ipoteze Cheie

Parametrii macro-economici pentru previziuni. Pentru perioada 2007 – 2013 s-au utilizat parametrii publicati de Comisia Nationala de Prognoza la data de 27 aprilie 2007 pentru perioada 2008 – 2013. Anexa D4 ofera lista completa.

Datele privind populatia au fost preluate din baza de date a INS. Proiectiile pana in anul 2025 stabilite de INS au fost respectate in totalitate, iar pentru perioada 2025 - 2037 s-au stabilit cele mai bune estimari pe

baza unei creșteri usoare a populației din mediul urban. Explicațiile complete privind modul de calcul sunt incluse în Capitolul 3. Anexa D4 oferă previziuni detaliate privind populația și venitul pe gospodărie.

Ratele de bransare au fost estimate pentru a include componenta obligatorie așa cum a fost stabilită prin angajamentele asumate de România la momentul aderării la UE (Protocolul 22) atât pentru apa potabilă în mediul urban și rural, cât și pentru epurarea apelor uzate provenite din aglomerări cu peste 2000 de locuitori echivalenți. Parametrii de intrare folosiți în model sunt:

- Alimentarea cu apă în zona urbană: 100% bransare până în anul 2013;
- Alimentarea cu apă în zona rurală: 100% bransare până în anul 2018;
- Canalizare urbană: 100% bransare până în anul 2013;
- Canalizare în zona rurală: Toate aglomerările cu peste 2.000 locuitori trebuie să atingă un grad de bransare de 100% până în anul 2018, ceea ce înseamnă un grad total de conectare la rețea de 98% din totalul populației, la nivelul aceluși an. Ulterior, rata de conectare se stabilizează la 98% până la finalul proiectului, în anul 2038.

Venitul mediu pe gospodărie este proiectat pe baza datelor colectate din județ prin distribuirea decilelor și împartite pe medii urbane și rurale pentru o estimare cât mai exactă a suportabilității populației. În Anexa D4 este prezentat modelul de calcul al veniturilor gospodăriilor.

Consumul casnic este proiectat în conformitate cu estimările populației și cu consumul specific acceptat de 110 l/locuitor/zi.

Consumul non-casnic este estimat pe baza consumului istoric, ajustat cu ajutorul unui mix de indici între creșterea mării industriei și creșterea altor agenți economici. Acești indici au fost estimați la nivel național în conformitate cu datele previzionate de Comisia Națională de Prognoza și ulterior ajustați prin aplicarea unui index județean pentru a reflecta specificul local. Acest index se bazează pe cele mai bune estimări ale Consultantului. Calculul pentru Master Plan la nivel județean prezintă o estimare simplificată bazată pe datele colectate. Cifrele vor fi revizuite pentru analiza fezabilității, în momentul în care populația specifică deservită va fi legată de investițiile proiectului.

În conformitate cu Principiul "Poluatorul Plătește" și cu practicile de co-finanțare ale UE, s-a presupus că agenții industriali și agenții economici vor fi taxați la un tarif care permite recuperarea totală a investiției. De aceea impactul lor asupra analizei privind suportabilitatea va fi anulat și eventualele neconcordanțe în estimarea parametrilor de consum la nivelul acestora va fi nesemnificativ la acest moment. Recuperarea totală a costurilor noilor investiții este echivalentă cu Costul Prim Dinamic care a fost calculat și explicat în Anexa D4.

Consumul instituțional este strict legat de consumul casnic și este estimat la un parametru general de 10% din consumul casnic.

9.4.2. Alte Ipoteze de Lucru Folosite în Model

Ca bază pentru estimarea potențialei capacități de contribuție a gospodăriilor și agenților economici la investiția ce urmează a fi realizată, Consultantul a folosit venitul mediu net disponibil pe gospodărie (fără cheltuielile asociate impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale). În cazul firmelor s-a folosit populația echivalentă pentru ajustarea creșterii volumului de apă, așa cum s-a menționat anterior. Contribuția instituțională este estimată la 10% din estimările pentru consumul casnic.

Capacitatea potențială de contribuție a gospodăriilor (consumatorii casnici) a fost calculată pe baza nivelului maximum de suportabilitate de 4% din venitul mediu net disponibil pe gospodărie atât pentru serviciile de apă, cât și pentru cele de canalizare (2,5% pentru alimentare cu apă și 1,5% pentru serviciile de canalizare), inclusiv 19% TVA. Pentru aceste calcule, a fost luată în considerare doar populația conectată la serviciile de apă și canal.

Rata de discount folosită pentru calculul VAN a capacității de contribuție a fost de 5%. Toate rezultatele au fost calculate în preturi constante 2008.

9.5. TARIFE

Anexa D4 ofera informatii privind tarifele curente in judetul Covasna.

In faza studiilor de fezabilitate vor fi analizate tarifele actuale din zonele care vor fi deservite de facilitatile proiectate, de asemenea se va analiza suportabilitatea si necesarul pentru recuperarea costului total al investitiilor. Aceasta analiza va conduce la recomandari privind stabilirea si armonizarea tarifulor, luand in considerare parametrii indicati.

9.6. SUPORTABILITATEA

9.6.1. Modelul de Macro-Suportabilitate

9.6.1.1 Introducere

In anexa D4 sunt prezentate rezultatele scenariului de baza al modelului de calcul al macro-suportabilitatii.

Principalele rezultate ale analizei sunt prezentate mai jos.

9.6.1.2 Populatia deservita

Urmatorul tabel prezinta evolutia previzionata a numarului de consumatori casnici in judetul Covasna si reflecta rezultatele obtinute din raspunsurile la chestionare trimise in judet:

Tabel No. 9-1 – Estimarea Populatiei Deservite si a Gradului Mediu de Bransare

POPULATIE	2008	Faza I: pana la 2015	Faza II: pana la 2018
Urban	111,669	107,286	104,362
- Alimentare cu apa	94,472	107,286	104,362
- Gradul de bransare – alimentare cu apa	85%	100%	100%
- Canalizare	94,472	107,286	104,362
- Gradul de bransare - canalizare	85%	100%	100%
Rural	108,443	106,468	105,439
- Alimentare cu apa	31,578	98,443	98,033
- Gradul de bransare– alimentare cu apa	29%	92%	93%
- Canalizare	31,093	78,838	93,591
- Gradul de bransare- canalizare	29%	74%	89%
TOTAL JUDET	220,111	213,754	209,801
- Alimentare cu apa	126,050	205,729	201,394
- Gradul de bransare– alimentare cu apa	57%	96%	96%
- Canalizare	125,565	186,124	197,953
- Gradul de bransare- canalizare	57%	87%	94%

9.6.1.3 Capacitatea de Contributie

Calculul primar al modelului arata care este contributia monetara potentiala a populatiei deservite. Acest lucru se calculeaza prin aplicarea unui procent standard de 4% asupra prognozelor privind venitul mediu pe gospodarie inclus in modelul de macro-suportabilitate.

Pentru a compara Planul de Investitii cu capacitatea de contributie a diferitilor consumatori, trebuie ulterior calculata valoarea actuala neta atat a costurilor, cat si a capacitatii de contributie. In acest fel se elimina orice distorsiune care poate aparea datorita diferitelor metode de esalonare in timp a costurilor si veniturilor prognozate.

In tabelul de mai jos sunt prezentate VAN discountate la 5% a capacitatii de contributie a consumatorilor casnici si non-casnici.

Table No. 9-2 – VAN a Capacitatii de Contributie

COMSUMATORI	EURO (MII)								
	URBAN			RURAL			JUDET		
	AA	CANAL	Total	AA	CANAL	Total	AA	CANAL	Total
Cons. Casnici	22,761	22,761	45,521	12,613	13,090	25,703	35,374	35,851	71,224
Cons. Non-Casnici	38,125	34,372	72,497	25,594	16,470	42,064	63,719	50,842	114,561
Total Judet	60,886	57,132	118,018	38,208	29,560	67,768	99,094	86,692	185,786

Pentru Master Plan, contributia potentiala a consumatorilor non-casnici a fost estimata prin multiplicarea volumelor de apa consumate cu valoarea calculata pentru recuperarea totala a costurilor investitiei (Costul Prim Dinamic). In acest moment acest lucru nu se intampla, deoarece in prezent consumatorii non-casnici nu platesc serviciile la intreaga lor capacitate teoretica de contributie. In aceasta analiza se considera intreaga capacitate teoretica de contributie potentiala si se presupune ca, in timp, agentii economici vor avea un tarif aflat la nivelul maxim al tarifului calculat pentru recuperarea totala a costurilor.

9.6.1.4 Ratele de Suportabilitate

Prin compararea VAN a costurilor si a capacitatii de contributie a consumatorilor, au fost calculate anumite rate utilizate pentru evaluarea initiala referitoare la suportabilitatea generala la nivelul judetului, in conformitate cu cerintele Master Planului.

Totusi, aceasta analiza va fi detaliata in faza studiilor de fezabilitate, dupa ce investitiile prioritate vor fi stabilite, deoarece rate de suportabilitate prezentate in acest capitol indica media statistica care poate sa nu reflecte situatia specifica a populatiei ce va beneficia de investitii.

- **Rata de capacitatii totale de contributie la costul total de investitii.** Aceasta rata stabileste capacitatea contribuabililor locali de a acoperi costurile totale de investitie. O rata de acoperire sub 100% implica faptul ca o gospodarie medie nu isi permite, pe perioada de timp stabilita, sa acopere costurile respective. Pentru judetul Covasna, se pot observa urmatoarele:
 - Faza I pana in 2015: Urban = 18%; Rural = 3%; Total Judet = 9%
 - Faza II pana in 2018: Urban = 24%; Rural = 3%; Total Judet = 10%
 - Faza III pana in 2038: Urban = 37%; Rural = 4%; Total Judet = 14%
- **Rata contributiei totale la costurile totale de operare si intretinere.** Aceasta rata stabileste viabilitatea financiara a Planului de Investitii. In general, este necesar ca, capacitatea de contributie a consumatorilor locali sa acopere integral costurile de O&I. In cazul judetului Covasna, aceasta rata este mai mare de 100% in toate fazele de investitii, atat in mediul urban cat si in cel rural.
- **Rata capacitatii totale de contributie la costul total.** Aceasta rata stabileste capacitatea contribuabililor locali de a acoperi toate costurile programului de investitii. Pentru judetul Covasna, se pot observa urmatoarele:
 - Faza I pana in 2015: Urban = 36%; Rural = 11%; Total Judet = 21%
 - Faza II pana in 2018: Urban = 44%; Rural = 13%; Total Judet = 25%
 - Faza III pana in 2038: Urban = 57%; Rural = 17%; Total Judet = 31%

9.7. ANALIZA SENZITIVITATII

9.7.1. Suportabilitatea Generala

Senzitivitatea modelului fata de parametrii de intrare este mica, datorita faptului ca estimarile referitoare la populatie se bazeaza pe variatii rezonabile. Pe de alta parte, proiectiile referitoare la veniturile gospodariei sunt subiectul unor mici deviatii de la proiectiile de baza generala. Ratele de bransare au o componenta obligatorie care nu prea lasa loc de variatii substantiale.

În consecința acestei analize a sensibilității nu afectează validitatea master planului. Pe de altă parte, verificarea cifrelor privind decilele de venit în faza actuală va duce la obținerea unei plaje de valori foarte importante cu privire la suportabilitatea financiară a populației cu venituri scăzute.

Modelul a fost rulat cu două variante de bază care sunt descrise mai jos și pentru care sunt prezentate rezultatele relevante în același format. Acest exercițiu este pentru un scop strategic și nu este necesar ca în această fază să se stabilească o țintă rezonabilă pentru tarife, fapt ce necesită un calcul mai specific și complex.

9.7.2. Suportabilitatea Decilei cu Cel Mai Mic Venit

Am inclus în model, venitul gospodăriei care corespunde decilei cu cel mai mic venit mediu pentru zona rurală, în locul mediei județene. Ratele de suportabilitate care corespund acestei decile cu cel mai mic venit sunt prezentate mai jos:

- Acoperirea costurilor de investiții: 0% pentru Faza I, până în anul 2015; 0% pentru Faza II, până în anul 2018. Acest lucru arată că, dacă luăm în calcul o contribuție maximă acceptată de 4% din venitul mediu al acestei decile, nu vom putea acoperi nimic din investițiile planificate pentru perioada de până în 2015. Dacă în plus, considerăm că acest lucru necesită o creștere imediată a tarifelor, lucru care nu este realist, ajungem la concluzia generală că este necesară **o analiză a suportabilității pentru proiectele prioritare astfel încât proiectele să fie viabile, deși acestea vor fi susținute prin componenta de grant.**
- Acoperirea costurilor de O&I: Această rată este peste 100% cu excepția aglomerărilor rurale când în Faza I, până în 2015, scade în mod periculos sub nivelul de viabilitate la 78%, iar în Faza II la 77%. Aceste valori întăresc declarația de mai sus.

9.8. CONCLUZII

9.8.1. Suportabilitatea Consumatorilor Casnici

Calculările preliminare făcute pe model arată că:

- VAN a contribuției potențiale a consumatorilor casnici din județ a fost estimată la 71.23 milioane €. Această valoare este mult mai mică comparativ cu VAN a costurilor totale care este de 596.46 milioane €;
- Acoperirea costurilor totale este mai mică de 100% la nivel județean, fiind 19% în Faza I, 20% în Faza II și 25% în Faza III. După ce costurile de O/I sunt acoperite, acoperirea investițiilor este și mai mică, 9% în Faza I, 10% în Faza II și doar 14% în Faza III. **Acest lucru arată că atât planul de investiții cât și perioada sa de implementare sunt mult prea ambicioase și trebuie revizuite în faza fezabilității, înainte de întocmirea Aplicației pentru Fondul de Coeziune.**
- Pentru decila cu cel mai mic venit, acoperirea costurilor scade la 0% pentru Faza I, până în 2015 și Faza II, până în 2018. Acest lucru indică faptul că suportabilitatea va fi un impediment în multe zone ce urmează să fie acoperite de programul de regionalizare
- Costurile de O&I sunt în general acoperite, cu excepția decilei cu cel mai mic venit în zonele rurale, unde se ating doar 78% din costurile O&I pentru Faza I, până în 2015, și doar 77% din costuri pentru Faza II.

9.8.2. Suportabilitatea Consumatorilor Non-Casnici

Contribuția potențială combinată a consumatorilor non-casnici din județ este estimată la 114.56 milioane €. Această valoare presupune o creștere imediată a tarifului actual la nivelul CPD pentru a acoperi toate costurile noilor investiții. Acest lucru nu va fi posibil și perioada de tranziție până la stabilirea unui tarif care să acopere toate costurile înseamnă de fapt un punct slab pentru capacitatea de contribuție non-casnică pe termen scurt și mediu. În schimb, acest lucru va pune o presiune mai mare pe restricțiile privind suportabilitatea pentru unele categorii de populație.

9.8.3. Suportabilitatea Combinata pentru Toti Consumatorii

VAN a contributiei potentiale totale a tuturor categoriilor de consumatori din judet a fost estimata la 185.79 milioane €, ceea ce presupune o acoperire mai putin de jumătate din VAN estimat al costurilor totale care este de 596.46 milioane €;

Contributia totala pentru perioada pana in anul 2018, care coincide cu respectarea celor mai multe angajamente privind gradul de bransare la servicii (vezi mai sus) si care reprezinta anul final al Fazei II, exprimata ca Valoare Actuala Neta (VAN) discountata la 5% conduce la suma de 92.56 milioane €. VAN costurilor total pentru aceeași perioada este de 376.33 milioane €. In vreme ce acoperirea totala judeteana ramane la peste 100% pentru costurile O&I, la aplicarea suportabilitatii pentru decila inferioara a celor cu venituri mici in cateva sectoare, capacitatea de contributie poate sa nici un mai acopere respectivele costuri O&I.

9.8.4. Consideratii Preliminare privind Strategia de Prioritizare

In Capitolul 8 au fost calculate costurile de investitie si cele de O&I pentru diferitele proiecte identificate. In termeni generali, acestea sunt prioritatile stabilite prin angajamentele asumate de Romania in cadrul Protocolului 22 in procesul de negociere cu UE.

Componenta de alimentare cu apa va implica investitiile echivalente unui VAN de 153.34 milioane € pentru perioada de pana in 2015. In aceeași perioada, canalizarea va implica investitiile ce vor necesita un VAN de 170.65 milioane €, Suma combinata de 323.99 milioane €, este de cateva ori mai mare decat suma care va fi cel mai probabil disponibila prin Fondul de Coeziune.

Aceasta si constrangerile explicate generate de macro – suportabilitatea generala arata ca e necesar ca:

- Investitiile prioritare sa fie planificate foarte atent pentru a se atinge setul de obiective mentionate mai sus, pentru care resursele financiare sunt limitate
- Trebuie investit in acele proiecte care au cel mai mic cost specific pe locuitor pentru a converge cu obiectivele UE privind cel mai mic cost si cea mai mica nevoie de finantare
- Este necesara folosirea la maxim a grantului oferit din FC astfel incat sa fie resursele limitate sa fie utilizate in cel mai bun mod
- Trebuie marite tarifele la valoarea maxim disponibila in cel mai scurt timp posibil, in special cele pentru consumatorii non-casnici, a caror activitate se reface dupa mai mult de un deceniu de crestere negativa.

Rezultele acestui Master Plan, arata ca in cazul Judetului Covasna, este necesar sa fie analizat mai in detaliu atat volumul cat si perioada de implementare a investitiilor pe termen scurt, impreuna cu calculul Tarifului Maxim Suportabil, astfel incat sa se asigure ca investitiile propuse in Aplicatia pentru Fondul de Coeziune respecta dubla conditie de viabilitate (acoperirea totala a costurilor de O&I) si dezirabilitatea din perspectiva socio-economica astfel incat sa se poata justifica componenta majora de grant.